

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕНЬ БЕНТОСНОЇ СКЛАДОВОЇ ГІДРОЦЕНОЗІВ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННИХ ВОДОЙМ КРИВОРІЗЖЯ

Є.В. Поздній¹, Р.О. Тончій²

1 - асистент кафедри ботаніки та екології

2 - студентка природничого факультету

ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»

Вступ. В результаті діяльності людини на території Кривого Рогу виник цілий ряд нових ландшафтних елементів, зокрема, водойми природно–техногенного походження, що сформувались спонтанно в результаті затоплення відпрацьованих кар'єрів.

Дослідження процесів розвитку екосистем як природних, так і штучних водойм мають давню історію. З'ясовано особливості таксономічного складу гідробіонтів на різних стадіях сингенезу, особливості формування біоти різних за походженням водойм в залежності від екологічних умов, розроблено заходи оптимізації стану водних об'єктів [1].

Разом з тим, дослідження особливостей формування та розвитку специфічних для промислових регіонів водойм природно–техногенного походження мають не системний характер. Видовий склад гідробіонтів природно–техногенних (кар'єрних) водойм описано, зокрема, при розробці обґрунтування створення ландшафтного заказнику місцевого значення «Візирка» тощо [4].

З моменту виникнення водойми в ній починає формуватися водна екосистема, зокрема, її бентосна складова. По мірі старіння водойми вона видозмінюється певним чином, змінюється склад, структура та продукційні характеристики.

Очевидно, що формування угруповань бентосу у новоутворених водоймах відбувається за рахунок біоценозів поряд розташованих

водних об'єктів [5]. Для природно–техногенних водойм Криворіжжя таким джерелом формування є в першу чергу гідромережа Кривого Рогу.

Отже, дослідження складу бентосних угруповань кар'єрних водойм та участі у їх формуванні оточуючих водних екосистем потребують деталізації, що і визначає актуальність нашого дослідження.

Об'єктом гідробіологічних досліджень виступають бентосні організми природно-техногенних водойм та природної гідромережі Криворіжжя.

Кар'єрні водойми представляють собою ланцюг озер, який простягнувся від м. Інгулець до центральної частини м. Кривий Ріг. Сформовані в западинах відпрацьованих кар'єрів озера є унікальними за цілим комплексом показників, а саме: генезисом, морфологією, фізичними та хімічними показниками вод [2, 3].

Метою нашої роботи є аналіз участі водних екосистем природних водойм Криворіжжя в формуванні бентосних угруповань природно–техногенних водойм Криворіжжя.

Висновки. Таким чином, природно - техногенні водойми Криворіжжя можуть виступати в якості моделей при дослідженні швидкості, характеру сукцесії та напрямку розвитку водних фітоценозів та водних екосистем в цілому при високому рівні антропогенного навантаження.

Особливості розташування досліджених водойм відносно гідрографічної мережі регіону та біологія розповсюдження гідробіонтів визначають особливості видового складу екосистем природно-техногенних водойм.

Отримані результати можуть бути використані при дослідженні швидкості, характеру та напрямку розвитку водних екосистем, для наукового обґрунтування експлуатації природно-техногенних водойм Криворіжжя з урахуванням особливостей формування таксономічного та екологічного складу гідробіонтів.

Список використаної літератури

1. Данилик Р.М. Аспекти оптимізації автохтонного блоку водних екосистем урбанізованих територій / Р.М. Данилик, І.М. Данилик //Проблеми та перспективи розвитку лісового господарства. Науковий вісник УкрДЛТУ. – 1998. – Вип.9.1. – С. 29 – 31.
2. Казаков В. Л. Унікальні техногенні явища в гідрологічній структурі Кривбасу / В. Л. Казаков // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції [«Проблеми екології та

екологічної освіти»], (Кривий Ріг, жовтень 2006 р) – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. – С. 19 – 22.

3. Поздній Є.В. Природно-техногенні озера у відпрацьованих кар'єрах Кривбасу / Є.В. Поздній, В.Л. Казаков // Теоретичні, регіональні, прикладні напрями розвитку антропогенної географії та геології: Матеріали третьої міжнародної наукової конференції – Кривий Ріг, 2011. – С. 95 – 102.
4. Положення про ландшафтний заказник місцевого значення «Візирка». – Дніпропетровськ, 2002. – 56 с.
5. Рогозин А.Г. Об измерении скорости сукцессии водных экосистем / А.Г. Рогозин // Известия Челябинского научн. центра. – 2001 – Вып. 4 (13). – С.73–76.